

Informatieavond voor omwonenden van beheerlocaties

d.d. 10 maart 2022

aanwezig: plm 55 omwonenden van 9 mogelijke beheerlocaties.

Aanleiding:

Op verschillende locaties in de gemeente Westerkwartier wordt roekenoverlast ervaren. De gemeente heeft geen vastgesteld roekenbeheer. In 2021 heeft de gemeente een verkenning uit laten voeren naar de overlast en mogelijke beheerlocaties door Witteveen advies. Uitgangspunt is de overlastmeldingen in 2021.

Twee dorpen springen er uit wat betreft het aantal meldingen; Leek/Tolbert en Grijskerk.

In de bijgevoegde presentatie wordt dieper ingegaan op de situatie in beide dorpen. Hieronder staat een korte samenvatting van de presentaties en de gestelde vragen en antwoorden.

Samenvatting verkenning

Het woord wordt aan Pina Dekker gegeven om een toelichting te geven op de verkenning, waarbij vooraf duidelijk wordt gesteld dat er nog geen plan is vastgesteld. Het plan moet nog gemaakt worden en bevindt zich nog in de verkennende fase. Besluitvorming door college en raad moet nog plaatsvinden.

Voorafgaand aan deze avond zijn 2 avonden gehouden met omwonenden van de overlastlocaties. Input van deze avonden wordt meegenomen in het advies voor college en raad.

Pina Dekker gaat in op de volgende onderdelen:

- 1) *Wat is de verkenning tot nu toe*
- 2) *Wat zijn beheerlocaties*
- 3) *Wat is het vervolg*
- 4) *Wat is uw inbreng*

Roeken leven in kolonies. Deze kolonies zijn beschermd voor de Wet Natuurbescherming. Het aantal roekenkolonies in Nederland neemt af, behalve in het noorden van Nederland.

Er is een verkenning gedaan naar de mate van de overlast op de locaties waar de meeste meldingen zijn gedaan. Deze locaties zijn ingedeeld in ernstige overlastlocaties, matige overlast en geen overlast.

Vervolgens is gekeken naar het beschikbaar zijn van mogelijke beheerlocaties. Dit zijn locaties waar de roeken naartoe verjaagd en gelokt kunnen worden en waar ze minder voor overlast zorgen. Om de roek te verleiden naar een beheerlocatie te gaan, moet deze zich binnen 1.000 m. van de overlastlocatie bevinden. Verder moeten de huizen op meer dan 75 m. staan, moeten er geschikte bomen zijn (eiken-essen). Als er actief gelokt wordt moet de eigenaar toestemming geven. Bij de meeste locaties is de gemeente eigenaar.

Om het verjagen te laten slagen zijn vrijwilligers nodig. Op de eerste twee avonden is de belangstelling hiervoor geïnventariseerd omdat de beschikbaarheid van vrijwilligers een grote rol speelt in het te maken beheerplan. Het is niet de bedoeling dat mensen hier zelf mee aan de slag gaan. Dit is een overtreding van de wet natuurbescherming. Bovendien kunnen de roeken zich dan verspreiden met het gevolg dat er meer overlastlocaties bij komen.

Het verjagen en lokken naar beheerlocaties mag alleen met een ontheffing van de provincie. Hiervoor is een goed beheerplan nodig waarin wordt beschreven hoe dit verjagen gebeurt en welke beheerlocaties hiervoor in beeld zijn.

De verkenning Witteveen kwam tot de volgende actieve beheerlocaties:

Grijpkerk	Sportpark
Grijpskerk	Noorderriet
Tolbert	Schilligepad
Leek	Schaatsbaan
Leek	Groevebos

Naast actieve beheerlocaties zijn er ook passieve of gedooglocaties. Dit zijn locaties waar de roek welkom is, maar waar niet actief gelokt mag worden.

Dit zijn de volgende locaties:

Grijpskerk	Groningerstraatweg
Grijpskerk	Noorderriet
Tolbert	Vagevuurselaan
Leek	Sterrenbos

Het Noorderriet (NAM-locatie) is bij beide benoemd omdat deze locatie niet van de NAM zelf is maar van particuliere eigenaren. Zonder toestemming kan hier niet actief beheerd worden.

Toelichting op het vervolg

Voor een toelichting op het proces wordt het woord aan Ragna van Sonsbeek gegeven. In 2019 heeft het college besloten om nog niet over te gaan tot roekenbeheer, maar wel vinger aan de pols te houden en te inventariseren wat, waar en hoeveel klachten er zijn. Op basis van het aantal klachten heeft het college opdracht gegeven tot een verkenning en gevraagd om een advies uit te werken in drie scenario's.

De drie scenario's zijn:

1. Te duur & te onzeker: geen gemeentelijk roekenbeheer
2. Investeren in gemeentelijk roekenbeheer: alleen op locaties met grote overlast ingrijpen (langjarig)
3. Investeren in gemeentelijk roekenbeheer, op alle overlastlocaties ingrijpen (4 jaar)

Voor alle scenario's wordt een afweging gemaakt waarbij de risico's en de kans op succes een rol spelen. De inbreng van de omwonenden wordt meegenomen in dit advies. Op basis hiervan worden de benoemde locaties nog eens goed tegen het licht gehouden.

Bedoeling is om deze maand nog een voorstel aan het college voor te leggen over deze scenario's. Als het college met het voorstel instemt, gaat het voorstel vervolgens door naar de raad, die het uiteindelijke besluit moet nemen voor een scenario.

Voor het besluiten over de scenario's zijn nog niet de keuzes voor beheerlocaties vastgelegd! Dat komt pas in het beheerplan.

Als de raad besluit om te investeren in gemeentelijk roekenbeheer, wordt een beheerplan gemaakt en ontheffing gevraagd bij de provincie. Als de ontheffing wordt afgegeven kunnen de roeken volgens het plan verjaagd worden. Dit vindt dan plaats begin 2023. Als de gemeenteraad niet instemt kan er niet ingezet worden op een beheerplan.

Wat kunt u zelf doen?

- Informatie delen met andere bewoners
- Contact met raadsleden / Inspraak in gemeenteraad
- Bezwaar indienen op ontheffing provincie (najaar)

Algemene vragen/opmerkingen:

- ***Wanneer geeft provincie toestemming voor afschot?***

In uitzonderlijke gevallen kan bij (dreiging van) belangrijke landbouwschade een incidentele ontheffing voor afschot worden aangevraagd. De provincie Groningen geeft deze ontheffing echter niet af. De provincie Drenthe doet dit wel. Het dient alleen als afschrikmiddel voor het weren van roeken op akkers. Het is niet voor bestrijding van roekenoverlast in woongebieden.

- ***Wat is het verschil tussen actieve en passieve locatie?***

Actieve locaties zijn locaties waar de roeken actief naar toe gelokt mogen worden, door bijv. het ophangen van gebruikte nesten en door het laten horen van lokgeluiden. Passieve locaties zijn locaties waar roeken wel gedoogd worden, maar niet actief gelokt worden. Op alle locaties kunnen ook spontaan roeken komen.

- ***Wanneer is er sprake van een (grote) kolonie?***

Kleine kolonies bestaan uit enkele nesten, grote kolonies kunnen uit wel meer dan 200 nesten bestaan.

- ***Hebben roeken ook invloed op aanwezigheid andere vogels en dieren? Bijvoorbeeld (zang)vogeltjes, eekhoortjes en honden.***

Bekend is dat er minder zangvogels zijn met de roek in de buurt. Roeken nemen hun ruimte in, maar staan verder niet bekend als rovers of als agressief.

- ***Als de roeken verjaagd worden, gaan de kraaien dan ook meteen mee?***

In tegenstelling tot de roek, broeden kraaien niet in een kolonie. En kraaien broeden op andere locaties. Bij ernstige faunaschade is een vrijstelling voor kraaien. Hier gaat de provincie over.

- ***Gesteld wordt dat het college of de raad wellicht afhaakt als het te duur wordt. Wanneer is het te duur? De gemeente is er toch voor de inwoners, dan kan het toch niet om geld gaan?***

We geven aan dat het een afweging is van kosten en wat het oplevert.

Het is in ieder geval te duur als je € 60.000 per jaar uitgeeft en de inschatting is dat het geen kans van slagen heeft. Daarom is de verkenning, de informatieavonden, het kiezen voor een scenario, het maken van een beheerplan en het aanvragen van een ontheffing allemaal nodig voor een goede voorbereiding.

- ***Zijn er voorbeelden van succesvol verplaatsen?***

Ja, in de gemeente Eemsmond is heel succesvol verjaagd. En ook in de gemeente Hoogeveen. Er zijn ook voorbeelden dat het niet goed is gegaan. Er is gekeken naar verschillende beheerplannen en kans op slagen is 50-50.

- ***Hoe verhoudt het voordeel van roeken zich tot de nadelen die het voor mensen oplevert? Moeten we roeken beschermen als ze mensen overlast geven?***

Het teruglopen van aantallen roeken komt omdat er steeds minder geschikte leefgebieden zijn. We moeten waar het kan zoveel mogelijk met dieren/natuur samenleven, daar hoort ook de roek bij. In ernstige overlastsituaties zoeken we naar een oplossing.

- ***Er wordt een grens van € 60.000 gesteld. Wat heeft het bureau tot nog toe gekost?***

Er is geen grens van € 60.000 gesteld. Dit bedrag is genoemd als indicatie wat de uitvoering van het beheerplan kan gaan kosten. Wat het bedrag wordt hangt af van het gekozen scenario en het uiteindelijke beheerplan. De kosten voor het bureau waren eenmalig 5.000 a 6.000 euro.

- ***Als een beheerlocatie toch overlast geeft, komt de gemeente dan met bijvoorbeeld een compensatieregeling ofzo? Bovendien wordt je huis minder waard.***

Er is momenteel ook geen compensatieregeling voor mensen die nu overlast ervaren. Dit is ook niet gebruikelijk. We nemen de vraag wel mee.

Vragen/opmerkingen per locatie

Schilligepad

- ***Is dit een duurzame oplossing? Mogelijk komt daar de spoorlijn. Ook zijn er plannen om het industrieterrein uit te breiden. En is er rekening gehouden met de boer die daar land heeft?***

Dit lijkt een van de betere locaties qua ligging. Er is nog geen besluit of de spoorlijn er komt, daarmee is deze is voorlopig nog niet aan de orde, dit zal ook een meerjarig traject worden. Roeken foerageren (eten) nu ook voornamelijk in het agrarisch gebied. Dat zal niet veranderen.

Schaatsbaan Leek

Tegen deze locatie zijn geen bezwaren vanuit de genodigden.

Groevebos

- ***Bij het Groevebos staan hele hoge bomen. De gemeente is niet bereid om deze te snoeien voor bijvoorbeeld beter gebruik van zonnepanelen e.d. Wil de gemeente de bomen wel snoeien om ongeschikt te maken voor nestelen van roeken?***

Snoeien is een mogelijke maatregel om bosjes ongeschikt te maken voor roeken. De maatregel is benoemd in de verkenning als mogelijke maatregel. Dit gaat om het weghalen van enkele takken, maar ook dat doen we liever niet. De boombeheerders hebben hier ook een stem in.

Compliment dat we uitgenodigd zijn en dat we niet achteraf horen wat er besloten is.

- ***Vraag: vanaf 75 m vanaf de bebouwing geldt als matige overlast. Deze locatie heeft woningen aan de rand van het bos. Bovendien loopt de rij bomen loopt door in de wijk. Als je aan alle kanten 75 m afhaalt, dan houd je alleen het scouting gebouw over. Er blijft dus niets van de locatie als beheerlocatie over.***

Is genoteerd. We nemen deze locatie op basis van de opgehaalde gegevens nogmaals onder de loep.

- ***Er staat een scoutinggebouw midden in het bos. De Scouting heeft geen uitnodiging ontvangen. De scouting heeft een ontheffing om gebruik te maken van het bos. Ook hebben ze buiten een vuurplaats. Heeft het broedseizoen gevolgen voor scouting? Mogen de kinderen gewoon in de bomen klimmen als de roek er nestelt? Vogels poepen veel, opgedroogde vogelpoep is het niet gezond voor de kinderen.***
- ***Ook de kinderen van de kinderdagopvang maken gebruik van dit bos.***

We hebben om alle locaties een cirkel getekend en daar de uitnodigingen naartoe gestuurd. Het kan dat hier gebouwen aanwezig zijn van bedrijven of verenigingen die deze brief niet hebben gehad. We hebben geen plicht om iedereen te informeren, maar het is goed dat u op de hoogte bent. De avond is bedoeld om oa informatie over gebruik van de terreinen op te halen.

- ***Wie beschermt de zangvogels in het Groevebosje? Hebben die geen rechten in dit verhaal?***

Zangvogels hebben dezelfde rechten als roeken voor de wet natuurbescherming.

- ***Bij het Groevenbosje is een rand van eiken en is veel last van de processierups. De gemeente doet daar niet veel aan. Bewoners hebben nestkastjes opgehangen om vogels te lokken en op deze manier de rups te bestrijden. Daardoor zijn er veel zangvogels. Bang dat de roeken die zangvogels verjagen en daarmee komt probleem van de processierups weer extra op.***

Is genoteerd, we nemen de informatie mee.

Sterrebos landgoed Nienoord

- ***Het Sterrenbos is op een te grote afstand, tussen 1000 en 1500 meter. Is er een tussenlocatie nodig?***

Als deze locatie geschikt is en op te grote afstand ligt zullen we in het beheerplan kijken naar een tussenlocatie.

- ***De roeken bij Nienoord schuiven al op van de linkerkant naar de rechterkant van Nienoord.***

Het is inderdaad goed om de beweging die de roeken nu maken te benoemen voor het beheerplan.

- ***Hoe zit het met de camping?***

We noteren de mogelijke invloed op de camping en nemen dat mee.

Vagevuurselaan

- ***De Vagevuurselaan ligt in de gemeente Noordenveld. De voorzitter van Vereniging van Natuurschoon Nietap Leek e.o. en eigenaar van deze gedooglocatie, stelt zichzelf voor. Hij merkt op met verbazing gekeken te hebben naar het landjepik van de gemeente Westerkwartier. Hoe kan een gemeente een probleem verschuiven naar andere gemeente of provincie. Is het i.p.v. een gedooglocatie geen risicolocatie? Meneer ook al telefonisch contact gehad hierover.***

In de inventarisatie is gekeken naar welke locaties in de buurt van de overlastlocaties liggen en waar roeken zich mogelijk thuis voelen en voor minder overlast zorgen. Roeken zijn wilde dieren. Als ze zich thuis voelen in dit bosje kunnen ze zich hier ook spontaan vestigen. Roeken kijken hierbij niet naar gemeentegrenzen. We hebben daarom voor de volledigheid ook over de grens gekeken. Er zijn echter geen plannen om roeken hier actief heen te lokken. Formeel is er geen toestemming nodig van de eigenaar. De eigenaar kan wel bezwaar aantekenen tegen de ontheffing van de Provincie.

Nienoord Podiumterrein

- ***Hoe kan het dat de schaatsbaan een actieve locatie is en dit een gedooglocatie?***

Omdat het dichterbij bebouwing staat. In het verleden hebben hier roeken gezeten. Waarschijnlijk zijn ze weggegaan vanwege het podium en het pinksterfeest. Minder bewoners hebben hier last van. Wellicht een goede tussenlocatie?

Sportpark Grijskerk

- ***Waarom is er geen actieve locatie bij de ijsbaan aangemerkt? Daar woont bijna niemand. Het lijkt een goede locatie.***

Misschien hangt het van de soort bomen af. Wordt meegenomen in de ronde met collega's

- ***Als essen interessant zo interessant zijn... ..erg last van essentaksterfte. Als we gaan verplaatsen naar locatie waar essen zijn, is dat geen duurzame oplossing.***

Dat klopt. Ook dat dilemma maakt onderdeel uit van het beheerplan.

De Noorderriet (NAM-locatie)

Is van particuliere eigenaren en wordt verhuurd aan de NAM. Qua eigenaar situatie nog wel een lastige. Daarom is deze locatie aangeduid als een passieve met een '?', wordt nader onderzocht. Het wordt wel ervaren als goede oplossing om het probleem uit Grijpskerk weg te halen.

- ***Wat gaan jullie doen als wij ook overlast gaan ervaren? Hier wonen dan minder mensen dus minder klachten, maar wat gaan jullie daaraan doen?***

De roeken hebben verblijfplaatsen nodig. We zoeken naar de plaatsen waar de minste klachten te verwachten zijn, maar helemaal voorkomen kunnen we dit niet. We hebben daar nu ook nog geen antwoord op. Uw vraag is genoteerd.

- ***Wat doen jullie aan woningen met rietgedekte daken: eksters en vlaamse gaaien pikken nu al gaten in het dak. Als de roeken nu ook strootjes uit dak halen – krijg de eigenaar dan de kosten vergoed?***

Daar kunnen wij niets aan doen.

Groningerstraatweg

- ***Mevrouw spreekt namens de school: er wordt nu al wat overlast ervaren. Als dit een gedooglocatie zou worden, zou de overlast nog veel erger worden. Kinderen die buiten spelen – groot risico voor kinderen en leerkrachten.***
- ***Locatie bij de school. De school gaat waarschijnlijk op termijn weg. De locatie is dus niet duurzaam.***
- ***De afstand tot de bebouwing klopt niet.***
- ***Het is een rondje hoge bomen om de school, maar geen bosje. De bomen staan op minder dan 50 m van de bebouwing.***
- ***Er zitten heel veel zangvogels in dat bosje. Het is absoluut geen geschikte locatie voor roeken, zeker ook met het oog op de school. Meneer ervaart nu al overlast, maar heeft nooit geklaagd. Had hij geweten dat dit kon, dan had hij wel geklaagd.***

De opmerkingen over deze locatie worden meegenomen. We houden alle locaties nog een keer tegen het licht. Deze avond was bedoeld om ook dit soort informatie op te halen. Locaties die nu in beeld zijn kunnen daarmee nog wijzigen.

Slotvragen

- ***Gevraagd wordt of de verkenning ook gedeeld kan worden.***

De verkenning is deel van ons huiswerk. Het is niet vastgesteld. We zijn nu juist aan het checken of alles klopt en wat voor aanvullende informatie we nodig hebben. De verkenning bevat geen geheimen, alle plaatjes uit de presentatie komen hier uit. We lopen alleen het risico dat de verkenning als vastgesteld plan wordt gezien en daarmee juist onrust

veroorzaakt, terwijl het plan er misschien anders uit komt te zien. De verkenning is van een kant belicht en er kunnen nog foutjes/aannames zitten die we nu juist er uit willen halen. We beraden ons hierover. We delen sowieso het verslag en de presentatie.

- ***Hebben jullie wel het goede bureau ingeschakeld? Gezien de locaties die zijn aangewezen?***

Witteveen is een van de weinige bureaus die ervaring heeft met het maken van roekenbeheerplannen. Het kijken naar beheerlocaties is een onderdeel van de verkenning, maar niet het geheel. Ze hebben gekeken naar de locaties op basis van de benoemde kenmerken van een beheerlocatie. Ze hebben getracht meerdere opties in beeld te brengen. Grijskerk heeft daarbij weinig mogelijkheden voor goede beheerlocaties.

- ***Is het alles of niks? Kan er bv een beheerplan alleen voor Leek/Tolbert gemaakt worden en niet voor Grijskerk?***

Zou kunnen, daarvoor is deze verkenning. Het zou kunnen dat alleen een plan voor het dorp gemaakt wordt waar goede mogelijkheden zijn voor beheerlocaties, omdat alleen daar ontheffing voor gegeven kan worden.

- ***Meneer hoopt dat gezondheid van de mens voorgaat op de roek. De locatie zit in z'n achtertuin. Hij heeft burn-out gehad en gaat binnenkort met vervroegd pensioen. Hij wil dan geen overlast van de roek.***

We nemen de meldingen van overlast mee.

- ***Schieten we niet door in de bescherming van roeken?***

Dat is discussie waar we vanavond niet uitkomen. Er zijn de regels waar wij het mee moeten doen, de provincie is in deze het bevoegd gezag.

- ***Het kan toch niet zo zijn dat de gemeente niks voor je kan doen als je bv door roekenoverlast thuis zit... als mensen psychisch ziek van worden, dan moet er toch wat gebeuren? Vind dat heel erg triest.***

Wettelijk/juridisch gezien heeft de gemeente geen grondslag. Naast de scenario's voor een beheerplan zijn we ook in gesprek met andere gemeenten, provincie en staatsbosbeheer over duurzame locaties in het buitengebied. Dit is een langere termijnoplossing. Daarbij blijft de kans dat de roek zich daar niet gaat vestigen.

- ***Heeft de roek natuurlijke vijanden? Eventueel roofvogelkasten ophangen?***

Er zijn wel roofvogels die de roek verjagen. Op locaties waar deze roofvogels zitten zal een roek zich niet vestigen of laten verjagen. (In Groevenbos zit een buizerd.)

- ***Wat wordt er gedaan met de opbrengst van de avond? Worden we ook op de hoogte gehouden als het plan aangepast wordt en voordat het advies naar de raad gaat? Als een van de locatie veranderd van status, dan willen we dat graag weten.***

De verkenning en wat er op de avonden is opgehaald wordt oa met collega's nog doorgesproken. Als uit de verzamelde informatie blijkt dat bosjes echt niet geschikt zijn dan worden ze ook niet meegenomen in het beheerplan als actieve beheerlocaties. We houden de omwonenden hiervan op de hoogte.